

Idjuhiinut
Naunaitkutik
hat
Uqaqatigiigut
ikhanut

Kiinauyaliqiyikku

~~Havaakhaghi~~

Naunaitkutait Iluaniittunut

Hivulliq Uqautigiya	2
Idjuhiinnut Naunaitkutait Uqaqatigiigutikhanut taaffumungalu pitquhiraluami uqaqatigiigutigivagainut	2
Uqaqatigiiliqtinnagit	4
Uqaqatigiiliqqata	5
Uqaqatigiihuiqqata	6
Ikayuutikhat	6

HIVULLIQ UQAUTIGIYAA

Una naunaitkutikhaq piliuqtauhimayuq ikayuutikhainut havaakharhiuqtunut atan'nguyanullu Nunavut Kavamangani havaakharhiuqtunut uqaqatigiigutikhanut ikayuutikhaq tainiqaqtuq (Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut) "Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut". Una ikayuutikhaq atuqtauvaktuq atuqhutik aallanik naunaikhidjutikhanut ikayuutikhanik naunaikhiyaamingni havaakhaqhiuqtup havaktaaktanginnik ayuiqhimayainiklu naunaikhiyaamingnik ayuittumik inungmik havaakhamut.

Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut pihimayuq taimaa havagvingni kinguatigut idjuhiraluangit ihuatqiyauyuq naunaikhidjutikhaq hivunngani idjuhiriniarungnaqhiyainut. Una ikayuutikhaq atuqtauvaktuq qanuriliuqpagianga havaakharhiuqtuq kangamit aadjikutainut pidjutaavaktunut.

Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut atuqtaunginnarialgit aallatqiit atuqlugit naunaiyaidjutikhanut ikayuutikhat uumatut ihuaqhariikhimayut kangiqhiyanginnik naunaiyaidjutit ayungnaqtunullu naunaiyaidjutit ayuiqhimayamingnik naunairianginni havaakharhiuqtup havaktaaktangit.

Idjuhiinut Naunaitkutait Uqaqatigiigutikhanut taaffumungalu pitquhiraluami uqaqatigiigutigivagainut

Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut pidjutikhaq atuqpagait ihuaqhariikhimayut apiqhuutikhanik piliuqhimayut apiqhuqhutik naunaikhiyaamingni havaakharhiuqtup kinguatigut idjuhirivagait aadjikkutainni pidjutauhimayanut; pihimayuq havaakhami havaktakhainut.

Huna aallatqiingutigiyait uumunga Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut? Aallatqiingutingit akunngani pitquhirmi uqaqatigiingnikkut unalu idjuhiinut atuqhugit uqaqatigiigutikhat taimaa pihimayut:

Pitquhimi uqaqatigiigutikhat: Havaakhanut uuktuqtut apiqhuqtauvaktut naunaikhilutik inmik piniarungnaqhiyamingnik naunaitkutiarivlugu naunaiyautikhamut: "Qanuriliuqniaqqit ilingnut uqaqqata ihuigiyauyamingnut havaktigiyangnut?" Apiqhuqtauvaktullu amihunik kangiqhinnaqtunik kiuhaqtakhainik: "Hunat hakugiknitit ayuqhautigivaktatillu?"; "Hunat angiyut ayuqhautikyuat ihuaqhiyakhallu pihimavigitit?"

Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut: Havaakhanut uuktuqtut apiqhuqtauvaktut naunaikhitquivilugit pihimayatid idjuhiriyavaktullu aadjikkutaanut pidjutauyunut kinguani naunaikhitquyauvlutiklu piniarungnaqhiyamingnut.

Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut apiqhuutit ihuatqiyauniaqtut naunaikhiyaami kangiqhinnaqlutiklu ukunanga pitquhimi uqaqatigiigutikhat apiqhuutinit: "Tuniyauguffi naunaitkutikhamik ihumagiyakhariyaat ihuaqhidjutikhamik ayuqhautigiyamut" unaluunniit "Naunaiklutit

havakhauhimayamik munarihimayangnik uvamnullu uqaqlutit qanuq ihuaqhivlugu piyangnut”.
Tiqquaqhivaktut katimayit (apiqhuqpaktulluunniit havaakhanut uuktuqtunut) apiqhuiniarunghaqhiyut
naunaikhugit apiqhuutinik kangiqhiyaamingni havakhamut uuktuqtuq qanuriliuqhimayaakhaanut (huuq
qanuqlu).

UQAQATIGIILQITINNAGIT

Upalungaiyklutik idjuhiatigut pihimayunut apiqhuutikhanut, naunaiklugit taiguaqtakhatit havaakhamut naunaikhidjutit, havaakhamut naunaitkutikhaq aallaniklu naunaitkutikhat pittaaqtangnik.

Ilittuqhinahugillutik havagviat iniqtigakhat havaktakhallu havaktakhanut naunaikhiyaangni havattiakniariakhangnut havaakhamut. Kangiqhihmani q havagviuniarungnaqhiyamut ikayuutiginiyaqtat aallanit havaakharhiuqtunit.

Naunaiyklugu havaarihimaangnut naunaitkutikhaq kangiqhihimayaangni tamainik naunaitkutikhanik iluani. Takuvlugit iniqtirhimayatit titiraqmi ihumaliurutiginiaqtatit puiguktaraluangnik.

Uqaqatigiyauliruvit havaakhamut, naunaikhiyukhauyutit havakhimayangnik ayuiqhimayangniklu naunaikhimayunut.

Naunaiklugit ayuiqhimayatit tamainnut havaktauyakhanut havaktaaktangnullu naunaikhimayuni havaakhamut naunaitkutainni naunaiklugillu humi, qanga qanuqlu atuqpagatit kanagaraaluk.

Katitirlugit ihuaqtut naunaitkutikhat pihimayut havaakhami havaktauyakhanut ihuaqpiaktumik ihuaqhivaktangnut ayuqhautauvaktunut nakuukpiaktumik pivlugit. Atuqnahugillugit nutaatqiyat naunaitkutikhat (qaangiutihimayuni pingahuni ukiuni) pihimaguvigit. Taimaalu, upalungaiqhimalugit naunaitkutikhat pihimayatit ayungnaqtut havakpiaknaqtullu pihimayangni. Naunaitkutikhat naunaikpiagakhat kangiqhinnaqhutiklu.

Atuquyakkut STAR-mut atuqpagaat kiudjutigilugit idjuhiitigut pihimayunut apiqhuutit. Una pidjutikhaq maliinnarialik upalungaiyaliruvit naunaitkutikhanik. Naiklihimayuq tainia STAR kangiqhidjutait ukununga ataani:

Situation (Pidjutigiya)	Naittumik naunaiklugit kangannuaq pidjutingit havaakhamut havaktauyakhanut pidjutigiya inulluunniit, unalu angiyumik havariyatit iniqtirumayatillu – humi, qanga, kinalu.
Tasks (Havaktauyakhat)	Naunaikpiaklugit havaktaulluagakhat, hulilukaarutikhat, havakhat hulilukaarutikhallu piyatit havaqattarhugit pidjutauyumut – hunat piyatit.
Actions (Havaktakhait)	Naunaikpiaklugit pilluagakhat hulilukaarutikhat piyatit idjuthitillu taimaatut pigavit – Qanuq ihuaqtumik havaktatit, havaakhauyunut, hulilukaarutinut, havaktangni katimayuni; Qanuq piyatit. (Taimaittukhaq 50 pusat kiudjutingnit)
Results (Qanuriliurutingit)	Naunaikpiaklugit qanuriliurutatit ihuaqhijutaitilluunniit – Naittumik naunaiklugu huuq ihuaqtumik taimaa piyat. Puiguhiuqlugu naunaiklugit ayuiqhaudjutigiyatit, ihuaqqata.

UQAQATIGIILIQQATA

Kiunahuaruvit Idjuhitigut Naunaitkutainut qpiqhuutinut, uqainariaqaqtatit naunaitkutikhat inuuhirmi atuqpaganik, havaariraakpakhimayanit, akiliuhiaqhimaittumik havakpagangnut, ilihaudjutinut hulilukaarutit aliagiyatilluunniit hulilukaarutitit unaguiqhiutigivaktatillu. Kihimi, naunaitkutikhat ihuaqtukhauyut havaakhamut uuktuqhutit apiqhuqtauguvit.

Idjuhiinut Naunaitkutikhaq Uqaqatigiigutikhanut Havaakharhiuqtunut piliuqhimangittuq uqaqtinnahugillutit ihumagiyangnik mihigiyangnikluunniit qanuqluunniit kiuniarikhangnut atuqlugit itqqumangittut hivunnganulluunniit pihimayunut kiudjutikhanut. Apiqhuutit piliuqhimayut piyaamingni naunaitkutikhanik **qanuq havattiaqhutit havakpaktatit** kinguatigut.

Naalaklugit apiqhuutit naunaikillugit apiqhuqtut kangiqhingitkuvit apiqhuutigiyainik; naunaikhipkainginnariaqaqtutit piomaguvit. Kangiqhinnaqtumik pilutit uqaqlugillu ihuaqtut naunaitkutikhat kiunahualiruvit. Taimaalluaq, itquumayumik uqaqlutit.

Puiguktailutit ihuaqtumik kiudjavutit atuqlugit atauhiqmik idjuhitigut pihimayunut ikayuutikhanit, uumatut STAR-mut pidjutikhaq.

Hamma ilangit naunaitkutikhat idjuhitigut pihimayut apiqhuutikhat unalu naunaikhidjutikhanut apiqhuutikhat pihimayunut malruknut atuqtaaqtanginnut apiqhuqtauniarungnaqhiyainut ilingnut havaakhamut uqaqatigiyauguvit:

AYUIQHIMAYAINUT	HAVAGVINGMI AYUIQHIMAYANUT	INMIKKUT ATANIQTUIDJUTIKHAIT
Apiqhuutigiyauvaktut havaakhanut uuktuqtunut apiqhuutit:	Naunaikilluta pidjutigihimayangnut ihuaqpiaktumik havaarihimagangnut amihuvyanik havaktauyakhanik, havaakhanut tutquumayakhanulluunniit havakhimmaaqhugit hulilukaaqtitivlutik. Naunaiklugu ikayuutauvaktut ihuaqhaidjutikhallu atuqtatit havaariyakhangnut.	Uqaqlugit ayuqhautikyuatqiyamik inungnut ihuiratauhimayumut havagvingmi qanuqlu ihuaqhihimayangnut pidjutauyumut.
Kangiqhinahugittutik apiqhuutit:	<ul style="list-style-type: none"> • Huna pidjutigiyaat? • Qanuq havakpaktatit ukuat havaakhat havaktauyakhalluunniit? • Ikayuutikhat ihuaqhaidjutikhallu atuqtauyut aallangauvat atukkuaqhimayangnit ihuaqhaivlugit havaktakhangnik? 	<ul style="list-style-type: none"> • Huna ayuqhautauyuq? Kitkut ilauyut? • Qanuriliuqhimavit? • Qanuq ihuaqhiviuk pidjutauhimayumut? • Qanuq pidjutauhimayuq ihuaqhaqtauva? • Humik ilihaidjutigiviuk? • Qanuqtut pihimavit talvanga qanuriliuqilluunniit tadja

	<ul style="list-style-type: none"> • Qanuq naunaikkigit pilluagakhat? • Qanuq munariyatit iniqtirvikhainut naunaikkutikhat? • Qanuq iniqmata pidjutigiyait? 	<p>taimailuuffaaqnaittumik /mikikliyuuminahugittugu inungnut ihuigutauvaktunut?</p>
--	--	---

UQAQATIGIIHUIQQATA

Havaakhanut uuktuqtunik uqaqatigiiktit naunaiyakniaqtait tunihimayatit inungnut uqaqvigivikhaptingnut, ukuallu pidjutauhimayut naunaikhimayatit uqaqatigiikpakhuta. Upalungaiyaqhimalugit atitit tiliuqtihimayangnit inungnilluunniit tautukhimayunik idjuhingnik havagvingmi imaittutut pidjutigivagainut kinalu naunaikhiniariakhaa qanuq havakpangiingnik. Havaariyakhat apiqhilutit ukununga inungnut nakuungmagaat atit aturianginni naunaikhiyaanginni.

Ihumagilugit tamaita havaakharhiurtunut uqaqvigiyaami ilihautigiyauyuq. Qanuqlikaak pigaluaqtillugit, ayuiqniaqtutit ikayuutigilugillu havaakharhiurtunut uqariangni ayuiqpalliyaangni.

IKAYUUTIKHAT

Uqaqatigiiliqtinnagit:

- Kangiqhilugit havaariyakhariyangnut havaakhami.
- Naunaiklugit havakhimayatit ayuiqhimayatillu havaamut atuqniaqtatit titiraqlugillu ihuaqtut ayuiqhimayatit tamainut havaakhariniaqtangnut.
- Uuktuqlutit naunaiklugu qanuq uqariniaqtatit ayuiqhimayngnik, havaktaaktangnik iniqhimayatillu ihuaqtumik havakhimayangnut atuqlugu ikayuutikhaq STAR atuqpagaat aallanikluunniit ikayuutikhanik.

Uqaqatigiiliqqata:

- Titiraqlugit ihumagiyatit qanuqlu kiuniariakhangnut uqaqtinnatit naunaiklugit.
- Naunaiklugit kangiqhinnaqtumik, naittumik uqarumayat naunaiktilugit pidjutauyumut uqariyangnik.

- Upalungaikhimalutit naunaitkutikhanik pidjutigiyauihimayanut nakuuyumik havaktaungittut pinahuaqtaraluangnit.
- Ilihimanahugihuiqlugit havaakhamut uqaqtit ilihimanahugilugit pidjtauhimayumik uqaqtangnut (taimaa ilihimagungni atauhiq inuk havaktikharnahuaqtut katimayiit.)
- Apiqhilitit naunaikhiyumaguvit kangiqhingitkuvit.

**Iilitariyumayavut House of Commons-kut una titiqtauhimayuq piliuqmadjuk. Una titiraliuqhimayuq atuqhugu House of Commons-kut Idjuhitigut Atuqtauvaktut Havaakharhiuqtunut Uqaqtiit maliktakhaat ikayuutikhaq.